

Kryteria oceniania na lekcjach języka polskiego w klasie I gimnazjum „Słowa na czasie”

Umiejętność osiągnięcia	ocena				
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Terminy i pojęcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń zna periodyzację literatury 2. uczeń odróżnia tekst liryczny od epickiego i dramatycznego 3. potrafi wskazać główne elementy świata przedstawionego 4. potrafi określić postać mówiącą w utworze i wskazać adresata wypowiedzi 5. umie znaleźć w tekście środki artystyczne: epitet, porównanie 6. zna głównych bohaterów omawianych tekstów literackich 7. nazywa uczucia bohaterów 8. rozpoznaje podstawowe formy odmiennych i nieodmiennych części mowy 9. zna podział imiesłów i potrafi je odróżnić 10. zna części zdania 11. dokonuje analizy zdania pojedynczego 12. zna znaczenie związków frazeologicznych i potrafi je zastosować 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń posługuje się nazwami cech charakteru, uczuć i umiejętności 2. wskazuje motywy postępowania bohaterów 3. umie odnaleźć w tekście metaforę, apostrofę 4. odczytuje symboliczne znaczenie wyrazów i związków wyrazowych 5. dostrzega wartości wpisane w teksty kultury omawianych epok 6. potrafi nazwać role społeczne: rycerz, dama, itp. 7. zna zasady cytowania 8. wskazuje temat, motyw przewodni utworu 9. nazywa części zdania pojedynczego. 10. samodzielnie wykorzystuje związki frazeologiczne 11. odróżnia rodzaje imiesłów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. wskazuje podstawowe cechy gatunków literackich: mit, przypowieść, pieśń, opowiadanie, powieść, tragedia, epos 2. określa sytuację liryczną 3. potrafi znaleźć w tekście anaforę, uosobienie, wyjaśnia metafory 4. ocenia i wartościuje postawy bohaterów, zjawiska 5. odróżnia realizm od fantastyki, postacie o rodowodzie historycznym od literackich, fakty historyczne od fikcji literackiej 6. rozumie pojęcie wzorca osobowego i wykorzystuje tę wiedzę w wypowiedziach 7. podaje własne definicje terminów i pojęć 8. analizuje strukturę zdań pojedynczych. 9. stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne. 10. praktycznie wykorzystuje imiesłowy. 11. zna przedstawicieli epok literackich 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń potrafi określić funkcję środków artystycznych użytych w tekście 2. odczytuje uniwersalne i symboliczne treści zawarte w tekstach 3. ustala przesłanie utworu 4. interpretuje postawy bohaterów, tytuł, główny motyw, słowa kluczowe 5. samodzielnie definiuje i posługuje się pojęciami, np.: mit, perswazja, metamorfoza, tragizm, antyk, gotyk, Biblia, makaronizm, koncept, metafizyka 6. określa funkcje części mowy w różnych formach wypowiedzi 7. zna założenia filozoficzne omawianych epok literackich 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń umie nazywać podstawowe zjawiska kultury i podejmuje próby samodzielnego ich wartościowania 2. zna dobrze terminologie teatralną i filmową 3. tworzy własne teksty z zastosowaniem środków artystycznych 4. nazywa sytuacje problemowe dostrzeżone w utworach 5. wykorzystuje komputer do zdobycia pozaprogramowych wiadomości 6. dysponuje bogatym słownictwem terminologicznym, świadomie i funkcjonalnie używając pojęć literackich i kulturowych przyswajanych na drodze edukacji
Czytanie ze zrozumieniem	<ol style="list-style-type: none"> 1. opanowanie techniki głośnego czytania na poziomie umożliwiającym zrozumienie tekstu i jego własne zrelacjonowanie 2. głośne czytanie tekstu z przestrzeganiem zasad artykulacyjnych i interpunkcyjnych 3. ukierunkowana umiejętność odnajdywania cytatów 4. umiejętność korzystania ze słowników pod kierunkiem nauczyciela 	<ol style="list-style-type: none"> 1. poprawne opanowanie techniki głośnego czytania z zachowaniem najważniejszych reguł prozodyjnych 2. czytanie ze zrozumieniem tekstów literackich 3. ciche czytanie umożliwiające dalszą pracę z samodzielnym wykorzystaniem poleceń i wskazówek nauczyciela 4. umiejętność cytowania 5. praktyczna znajomość zasad korzystania ze słowników 	<ol style="list-style-type: none"> 1. sprawne opanowanie techniki głośnego czytania z zachowaniem najważniejszych reguł prozodyjnych 2. umiejętność sprawnej, samodzielnej pracy z tekstem podczas cichej lektury z wykorzystaniem poleceń i wskazówek nauczyciela 3. umiejętność cytowania 4. praktyczne korzystanie ze słowników ogólnych i monograficznych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. interpretacyjne czytanie tekstów 2. krytyczna i świadoma cicha lektura tekstów wykorzystująca i modyfikująca zawarte w nim informacje 3. umiejętność cytowania 4. praktyczne korzystanie ze słowników monograficznych i ogólnych 	

<p>Samodzielne myślenie</p>	<ol style="list-style-type: none"> uczeń odróżnia fakty od opinii wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury z uwzględnieniem poznanych epok literackich potrafi poprawnie odczytać treści przekazów medialnych i je zrelacjonować potrafi porządkować informacje umiejszcawia dzieła sztuki w konkretnej epoce. 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń dostrzega perswazję słowną porządkuje argumenty i selekcjonuje informacje potrafi wskazać proste związki przyczynowo – skutkowe dostrzega zjawisko korespondencji sztuk 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń dostrzega wartościowanie w tekście interpretuje tekst na poziomie przenośnym wartościuje argumenty analizuje informacje dostrzega związki przyczynowo – skutkowe uzasadnia swoją wypowiedź bierze czynny udział w dyskusji. 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń interpretuje tekst na poziomie symbolicznym interpretuje związki przyczynowo - skutkowe świadomie, w sposób krytyczny analizuje i odczytuje treści przekazów medialnych samodzielnie wyszukuje i wartościuje informacje, wykorzystuje wiedzę teoretycznoliteracką do zrozumienia tekstów rozpoznaje wartości uniwersalne wpisane w dzieła literackie odnajduje związki pomiędzy tekstami. 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń dostrzega wiele sposobów oddziaływania na odbiorcę samodzielnie i oryginalnie interpretuje dzieła literackie i wytwory kultury bierze udział z konkursach literackich
<p>Tworzenie własnego tekstu</p>	<ol style="list-style-type: none"> uczeń z pomocą nauczyciela potrafi tworzyć własne wypowiedzi pisemne, posługując się wiadomościami poznany na lekcjach języka polskiego w klasie VI uczeń próbuje budować teksty: opowiadania, opisu, notatki, zaproszenia, ogłoszenia, listu, zawiadomienia, ale występują w nich usterki kompozycyjne, ograniczone środki artystyczne, niepoprawne formy gramatyczne, ortograficzne i interpunkcyjne dba o czytelność i estetykę zapisu, potrafi dostosować zapis do formy wypowiedzi. 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń samodzielnie potrafi tworzyć własne wypowiedzi pisemne w stopniu wystarczającym opanował formy wypowiedzi pisemnej wymienione w kolumnie poprzedniej w pracy mogą występować nieliczne błędy składniowe, interpunkcyjne, ortograficzne w stworzonym tekście może występować niespójność pewnych fragmentów przy zachowaniu myśli przewodniej 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń samodzielnie tworzy własne prace pisemne w stopniu dobrym opanował formy wypowiedzi wymienione w kolumnie pierwszej tworzy prace zgodną z tematem i opatrzoną właściwym komentarzem styl pracy powinien być poprawny, tekst nie powinien zawierać błędów ortograficznych i składniowych 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń samodzielnie tworzy własne prace pisemne praca jest zgodna z tematem i wyróżnia się samodzielnością sądów i wykorzystaniem kontekstów kulturowych i filozoficznych pod względem językowym pracę powinny charakteryzować: wysoka sprawność językowa, trafne stosowanie terminów, bogactwo słownictwa praca jest poprawna pod względem stylistycznym i ortograficznym 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń samodzielnie tworzy własne prace pisemne i bezbłędnie operuje poznany formami wypowiedzi materiał literacki wykracza poza obowiązujący program pracę charakteryzuje oryginalna kompozycja, logiczny wywód, bogactwo słownictwa praca jest poprawna pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
<p>Rozwiązywanie problemów/ Konteksty</p>	<ol style="list-style-type: none"> uczeń z pomocą nauczyciela stara się wykorzystać w wypowiedzi ustnej lub pisemnej konteksty kulturowe umie odczytać teksty kultury na poziomie dosłownym wyszukuje informacje zawarte w tekstach kultury potrafi podać imię i nazwisko twórcy, tytuł dzieła, bohatera i umie to zastosować w swojej wypowiedzi z trudnością dostrzega i analizuje zjawiska i dzieła 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń samodzielnie potrafi wykorzystać w wypowiedzi ustnej lub pisemnej konteksty kulturowe dostrzega, ale nie analizuje konteksty przydatne do interpretacji tekstów kultury potrafi odczytać teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym, wyszukuje informacje zawarte w tekstach kultury (muzyka, plastyka). świadomie korzysta z informacji różnych środków 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń samodzielnie potrafi wykorzystać w wypowiedzi ustnej lub pisemnej konteksty kulturowe odczytuje teksty kultury na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym oraz dostrzega wpisane w nim wartości dostrzega i analizuje konteksty przydatne do interpretacji tekstów kultury, wypowiada się na ich temat, wyjaśnia różnice między nimi 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń samodzielnie, w stopniu bardzo dobrym, potrafi wykorzystać w wypowiedzi ustnej lub pisemnej konteksty kulturowe odczytuje teksty kultury na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym oraz dostrzega wpisane w nie wartości potrafi samodzielnie wypowiadać się na tematy związane ze sztuką dostrzega i analizuje konteksty przydatne do interpretacji tekstów 	<ol style="list-style-type: none"> uczeń wychodzi poza ramy programu w poznawaniu dzieł kultury, samodzielnie formułuje wypowiedzi, w które umiejętnie wplata konteksty kulturowe odczytuje teksty kultury na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym oraz dostrzega wpisane w nie wartości potrafi samodzielnie wypowiadać się na tematy związane ze sztuką wyraża zainteresowanie sztuką i kulturą, które stara się

kultury (muzyka, plastyka) 6. biernie uczestniczy w życiu kulturalnym klasy, szkoły, miasta 7. wykorzystuje informacje z różnych środków przekazu	przekazu	4. czynnie uczestniczy w życiu kulturalnym klasy, szkoły 5. krytycznie wykorzystuje informacje z różnych mediów	kultury, wypowiada się na ich temat, wyjaśnia różnice między nimi 5. aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym klasy, szkoły, środowiska 6. analitycznie wykorzystuje informacje przekazywane przez środki masowego przekazu	przetransponować na innych uczniów 5. dostrzega i analizuje konteksty przydatne do interpretacji tekstów kultury, wypowiada się na ich temat, wyjaśnia różnice między nimi
---	----------	--	---	---

Kryteria oceniania na lekcjach języka polskiego w klasie II gimnazjum „Słowa na czasie”

Umiejętność osiągnięcia	ocena				
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Terminy i pojęcia	1. uczeń zna periodyzację literatury 2. odróżnia tekst liryczny od epickiego i dramatycznego 3. potrafi wskazać gł. elementy świata przedstawionego 4. potrafi określić postać mówiącą w utworze, adresata wypowiedzi; rodzaj narracji 5. umie znaleźć w tekście środki artystyczne: epitet, porównanie, metaforę; rymy 6. zna głównych bohaterów omawianych tekstów literackich 7. nazywa uczucia bohaterów 8. rozróżnia zdania złożone podrzędnie i współrzędnie, mowę niezależną i zależną, synonimy i antonimy 9. zna znaczenie związków frazeologicznych i potrafi je zastosować 10. rozumie pojęcie stylu 11. wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog	1. uczeń posługuje się nazwami cech charakteru, uczuć i umiejętności 2. wskazuje motywy postępowania bohaterów 3. umie odnaleźć w tekście apostrofę, uosobienie, ożywienie 4. odczytuje symboliczne znaczenie wyrazów i związków wyrazowych 5. dostrzega wartości wpisane w teksty kultury omawianych epok 6. zna zasady cytowania 7. wskazuje temat, motyw przewodni utworu 8. rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe; zamienia mowę niezależną na zależną i odwrotnie 9. samodzielnie wykorzystuje związki frazeologiczne 10. rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy 11 rozpoznaje, tworzy: zdrobienia, zgrubienia	1. wskazuje podstawowe cechy gatunków literackich: komedia, nowela, bajka, ballada, powieść, dramat 2. określa sytuację liryczną 3. potrafi znaleźć w tekście anaforę, pytanie retoryczne, wyrazy dźwiękonaśladowcze, wyjaśnia metafory, określa układ i rodzaj rymów 4. ocenia i wartościuje postawy bohaterów, zjawiska 5. podaje własne definicje terminów i pojęć 6. zna przedstawicieli epok literackich 7. wymienia cechy stylu potocznego, urzędowego, artystycznego, naukowego 8. przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędnie i odwrotnie 9. rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe, przedstawia ich	1. uczeń potrafi określić funkcję środków artystycznych użytych w tekście 2. odczytuje uniwersalne i symboliczne treści zawarte w tekstach 3. ustala przesłanie utworu 4. interpretuje postawy bohaterów, tytuł, główny motyw, słowa kluczowe 5. samodzielnie definiuje i posługuje się pojęciami np. dydaktyzm, racjonalizm, klasycyzm, irracjonalizm, realizm, konwencja literacka, ludowość, utylitaryzm; 6. zna założenia filozoficzne omawianych epok literackich 7. sprawnie, świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z zakresu rodzaju zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowych równoważników zdań, zdań bezpodmiotowych 8 rozpoznaje: wyraz gwarowy, neologizm, eufemizm oraz	1. uczeń umie nazywać podstawowe zjawiska kultury i podejmuje próby samodzielnego ich wartościowania 2. zna dobrze terminologię teatralną, filmową, telewizyjną 3. tworzy własne teksty z zastosowaniem środków artystycznych 4. nazywa sytuacje problemowe dostrzeżone w utworach 5. wykorzystuje komputer do zdobycia pozaprogramowych wiadomości 6. dysponuje bogatym słownictwem terminologicznym, świadomie i funkcjonalnie używając pojęć literackich i kulturowych

			wykresy oraz rozumie ich funkcję w wypowiedzi	wskazuje funkcje użytych w utworze środków	
Czytanie ze zrozumieniem	<ol style="list-style-type: none"> 1. czyta na poziomie umożliwiającym zrozumienie tekstu i jego zrelacjonowanie 2. czyta głośno tekst, przestrzegając zasad artykulacyjnych i interpunkcyjnych 3. odnajduje cytaty 4. wyszukuje informacje zawarte w tekstach kultury 5. czerpie dodatkowe informacje z przypisu 6. korzysta ze słowników pod kierunkiem nauczyciela 	<ol style="list-style-type: none"> 1. czyta płynnie z zachowaniem najważniejszych reguł prozodyjnych 2. czyta ze zrozumieniem teksty literackie 3. prawidłowo cytuje 4. wykorzystuje informacje zawarte w tekście 5. wykazuje się praktyczną znajomością zasad korzystania ze słowników 	<ol style="list-style-type: none"> 1. modyfikuje informacje zawarte w tekście 2. posiada umiejętność sprawnej, samodzielnej pracy z tekstem podczas cichej lektury z wykorzystaniem poleceń i wskazówek nauczyciela 3. poprawnie analizuje źródła (np. historyczne) 4. korzysta ze słowników ogólnych i monograficznych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. krytycznie i świadomie czyta tekst, wykorzystując i modyfikując zawarte w nim informacje 2. interpretuje głosowo utwory literackie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. poszerza znacznie swój krąg zainteresowań czytelniczych 2. sięga do literatury światowej, szukając kontekstów interpretacyjnych do wybranych zagadnień
Samodzielne myślenie	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń odróżnia fakty od opinii 2. wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury z uwzględnieniem poznanych epok literackich 3. potrafi poprawnie odczytać treści przekazów medialnych i je zrelacjonować 4. potrafi porządkować informacje 5. umiejscawia dzieła sztuki w konkretnej epoce 6. rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty, wnioski 7. wyciąga i formułuje proste wnioski 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń dostrzega perswazję słowną 2. porządkuje argumenty i selekcionuje informacje 3. potrafi wskazać proste związki przyczynowo – skutkowe 4. dostrzega zjawisko korespondencji sztuk 5. rozpoznaje czytany utwór jako: komedię, dramat (gatunek), bajkę, balladę, nowelę, powieść lub opowiadanie 6. odnajduje myśl przewodnią zawartą w tekście 7. potrafi odczytać teksty kultury na poziomie dosłownym 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń dostrzega wartościowanie w tekście 2. interpretuje tekst na poziomie przenośnym 3. wartościuje argumenty 4. analizuje informacje 5. dostrzega związki przyczynowo – skutkowe 6. uzasadnia swoją wypowiedź 7. bierze czynny udział w dyskusji 8. omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motta, puenty, punktu kulminacyjnego) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń interpretuje tekst na poziomie symbolicznym 2. interpretuje związki przyczynowo - skutkowe 3. świadomie, w sposób krytyczny analizuje i odczytuje treści przekazów medialnych 4. samodzielnie wyszukuje i wartościuje informacje, 5. wykorzystuje wiedzę teoretycznoliteracką do zrozumienia tekstów 6. rozpoznaje wartości uniwersalne wpisane w dzieła literackie 7. odnajduje związki pomiędzy tekstami 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń dostrzega wiele sposobów oddziaływania na odbiorcę 2. samodzielnie i oryginalnie interpretuje dzieła literackie i wytwory kultury 3. bierze udział z konkursach literackich
Tworzenie własnego tekstu	<ol style="list-style-type: none"> 1. buduje wypowiedzi jednozdaniowe i wielozdaniowe 2. próbuje budować formy wypowiedzi: rozprawka, sprawozdanie, wywiad, dedykacja, ale występują w nich usterki kompozycyjne, ograniczone środki artystyczne, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń samodzielnie potrafi tworzyć wypowiedzi pisemne 2. w stopniu wystarczającym opanował formy wypowiedzi pisemnej wymienione w kolumnie poprzedniej 3. w pracy mogą występować nieliczne błędy językowe, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń samodzielnie tworzy własne prace pisemne 2. w stopniu dobrym opanował formy wypowiedzi wymienione w kolumnie pierwszej 3. tworzy prace zgodną z tematem i opatrzoną właściwym komentarzem, styl pracy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń samodzielnie tworzy własne prace pisemne 2. praca jest zgodna z tematem i wyróżnia się samodzielnością sądów i wykorzystaniem kontekstów kulturowych i filozoficznych 3. pod względem językowym 	<ol style="list-style-type: none"> 1. uczeń samodzielnie tworzy własne prace pisemne i bezbłędnie operuje poznanym formami wypowiedzi 2. materiał literacki wykracza poza obowiązujący program 3. prace charakteryzuje oryginalna kompozycja, logiczny

	niepoprawne formy gramatyczne, ortograficzne i interpunkcyjne 3. dba o czytelność i estetykę zapisu, potrafi dostosować zapis do formy wypowiedzi.	interpunkcyjne, ortograficzne 4. w tworzonym tekście może występować niespójność pewnych fragmentów przy zachowaniu myśli przewodniej	powinien być poprawny, tekst nie powinien zawierać błędów ortograficznych i składniowych	pracę powinny charakteryzować: wysoka sprawność językowa, trafne stosowanie terminów, bogactwo słownictwa, także właściwy styl i poprawny zapis	wywód, bogactwo słownictwa 4. praca jest poprawna pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
Rozwiązywanie problemów/ Konteksty	1. uczeń z pomocą nauczyciela stara się wykorzystać w wypowiedzi ustnej lub pisemnej konteksty kulturowe 2. potrafi podać imię i nazwisko twórcy, tytuł dzieła, bohatera i umie to zastosować w swojej wypowiedzi 3. z trudnością dostrzega i analizuje zjawiska i dzieła kultury 4. biernie uczestniczy w życiu kulturalnym klasy, szkoły, miasta	1. dostrzega (ale nie analizuje) konteksty przydatne do interpretacji tekstów kultury 2. uczeń samodzielnie potrafi wykorzystać w wypowiedzi ustnej lub pisemnej konteksty kulturowe 3. świadomie korzysta z informacji różnych środków przekazu	1. uczeń samodzielnie potrafi wykorzystać w wypowiedzi ustnej lub pisemnej różne konteksty kulturowe 2. dostrzega i analizuje konteksty przydatne do interpretacji tekstów kultury, wypowiada się na ich temat, wyjaśnia różnice między nimi 3. czynnie uczestniczy w życiu kulturalnym klasy, szkoły 5. krytycznie wykorzystuje informacje z różnych mediów	1. uczeń samodzielnie, w stopniu bardzo dobrym, potrafi wykorzystać w wypowiedzi ustnej lub pisemnej konteksty kulturowe 2. potrafi samodzielnie wypowiadać się na tematy związane ze sztuką 3. aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym klasy, szkoły, środowiska 4. analitycznie wykorzystuje informacje przekazywane przez środki masowego przekazu	1. uczeń wychodzi poza ramy programu w poznawaniu dzieł kultury, samodzielnie formułuje wypowiedzi, w które umiejętnie wplata konteksty kulturowe 2. potrafi samodzielnie wypowiadać się na tematy związane ze sztuką 3. wyraża zainteresowanie sztuką i kulturą, które stara się przetransponować na innych uczniów 4. dostrzega i analizuje konteksty przydatne do interpretacji tekstów kultury, wypowiada się na ich temat, wyjaśnia różnice między nimi

Kryteria oceniania na lekcjach języka polskiego w klasie III gimnazjum „Słowa na czasie”

Umiejętność osiągnięcia	ocena				
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Terminy i pojęcia	Uczeń: 1. zna najważniejsze terminy i pojęcia literackie, językowe i kulturowe 2. dostrzega środki typowe dla tekstów literackich i publicystycznych akcja, bajka, ballada, dramat, dziennik, epika, epitet, epos, fabuła, fraszka, hymn, komedia komizm i jego rodzaje, kontrast, liryka, metafora,	Uczeń: 1. posiada funkcjonalną znajomość popartą próbą stworzenia własnej definicji (2-3 cechy): alegoria, anafora, apostrofa, archaizm, fantasy, homonim liryka bezpośrednia, liryka pośrednia, motto, neologizm obrazek, onomatopeja, poezja śpiewana, powieść i jej rodzaje, proza poetycka, punkt	Uczeń: 1. rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje terminy i pojęcia 2. umie podać własną definicję w oparciu o tekst: Anegdota, antologia, antonim, dialektyzacja, felieton, hiperbola, ironia, paradoks, przeczutnia, Puenta, stylizacja	Uczeń: 1. precyzyjnie rozumie, definiuje oraz funkcjonalnie wykorzystuje terminy i pojęcia apogeum, esej, eufemizm, groteska, konwencja literacka, Patos, peryfrazja, synestezja	Uczeń: 1. posiada osiągnięcia ponadprogramowe 2. świadomie i samodzielnie tworzy teksty o określonych cechach gatunkowych 3. prace cechuje bogactwo stylistyczne oraz oryginalność prób literackich

	narracja i jej typy, nowela, opowiadanie, pamiętnik, pieśń, porównanie, powtórzenie, pytanie retoryczne, synonim, świat przedstawiony, tekst główny, tekst poboczny (didaskalia), tragizm, tren, wątek	kulminacyjny, reportaż, sielanka sonet, symbol, totalitaryzm, tragedia antyczna, wiersz sylabiczny, wiersz wolny, zasada trzech jedności			
Czytanie ze zrozumieniem	Uczeń: 1. opanował technikę głośnego i cichego czytania na poziomie umożliwiającym zrozumienie tekstu i jego własne zrelacjonowanie 2. głośno czyta teksty literackie, przestrzegając zasad artykulacyjnych i interpunkcyjnych 3. pod kierunkiem nauczyciela potrafi odnaleźć właściwy cytat 4. umie korzystać ze słowników pod kierunkiem nauczyciela	Uczeń: 1. w stopniu poprawnym opanował technikę głośnego czytania z zachowaniem najważniejszych reguł prozodyjnych 2. czyta ze zrozumieniem teksty literackie 3. potrafi cicho czytać teksty w stopniu umożliwiającym dalszą pracę z samodzielnym wykorzystaniem poleceń i wskazówek nauczyciela 4. umie cytować 5. praktycznie korzysta ze słowników	Uczeń 1. w stopniu dobrym opanował technikę głośnego czytania z zachowaniem reguł prozodyjnych 2. umie sprawnie, samodzielnie pracować z tekstem podczas cichej lektury z wykorzystaniem wskazówek i poleceń nauczyciela 3. umie cytować 4. korzysta ze słowników ogólnych i monograficznych	Uczeń: 1. interpretacyjnie czyta teksty 2. krytycznie i świadomie odczytuje teksty, wykorzystując zawarte w nim informacje 3. umie cytować 4. korzysta ze słowników ogólnych i monograficznych	
Samodzielne myślenie	Uczeń: 1. odróżnia fakty od opinii 2. odróżnia prawdę historyczną od fikcji 3. formułuje argumenty 4. porównuje informacje 5. wyszukuje informacje zawarte w tekstach kultury 6. potrafi zrelacjonować treści przekazów medialnych	Uczeń: 1. porządkuje argumenty 2. selekcjonuje informacje 3. potrafi wskazać proste związki przyczynowo - skutkowe 4. ukierunkowany przez nauczyciela odbiera treści przekazów medialnych	Uczeń: 1. dostrzega wartościowanie 2. interpretuje tekst na poziomie przenośnym 3. wartościuje argumenty 4. analizuje informacje 5. dostrzega związki przyczynowo – skutkowe 6. świadomie odbiera treści przekazów medialnych	Uczeń 1. dostrzega manipulację 2. interpretuje tekst na poziomie symbolicznym i przenośnym 3. syntetyzuje informacje 4. interpretuje związki przyczynowo – skutkowe 5. krytycznie odbiera i analizuje treści przekazów medialnych	Uczeń: 1. dostrzega wiele sposobów oddziaływania na odbiorcę 2. samodzielnie i oryginalnie interpretuje dzieła
Tworzenie własnego tekstu	Uczeń: 1. buduje wypowiedzi jednozdaniowe i wielozdaniowe 2. posługuje się wymaganymi programem nauczania formami wypowiedzi z wydatną pomocą nauczyciela 3. zna główne wyznaczniki form wypowiedzi objętych programowymi treściami nauczania i próbuje je poprawnie zredagować	Uczeń: 1. buduje wypowiedzi jednozdaniowe i wielozdaniowe 2. posługuje się odpowiednimi typami zdań, formami gramatycznymi, słownictwem 3. redaguje wszystkie formy wypowiedzi objęte programem z dopuszczeniem nielicznych błędów kompozycyjnych, stylistycznych i językowych 4. podejmuje próby stylizowania tekstu (archaizacji, dialektyzacji)	Uczeń: 1. wypowiada się na różne tematy, budując precyzyjne wypowiedzi jednozdaniowe i wielozdaniowe 5. poprawnie redaguje wszystkie pisemne formy wypowiedzi objęte programem nauczania 6. poprawnie stylizuje tekst (archaizacja, dialektyzacja) 7. zna zasady przypisów i bibliografii i próbuje je praktycznie zastosować	Uczeń: 1. buduje precyzyjne wypowiedzi jednozdaniowe i wielozdaniowe 2. sprawnie posługuje się formami wypowiedzi 3. posiada umiejętność sprawnego stylizowania tekstu 4. tworzy przypisy i bibliografię 5. stosuje bogate słownictwo w różnych formach wypowiedzi 6. samodzielnie wnioskuje	1. wykorzystuje dodatkowe źródła informacyjne do poszerzenia wiadomości i umiejętności 2. redaguje formy spoza podstawy programowej, np. esej

	<p>plan, notatka, ogłoszenie, zaproszenie, podanie, życiorys i CV, list motywacyjny, artykuł prasowy, dedykacja</p> <p>opis, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczycwistej , pamiętnik, opowiadanie, rozprawka, list, sprawozdanie, wywiad, recenzja</p>	<p>5. dokonuje redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty)</p> <p>list, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, wywiad, dedykacja</p>			
<p>Rozwiązywanie problemów/ Konteksty</p>	<p>Uczeń: dostrzega konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury: religijny, regionalny</p>	<p>Uczeń: 1. dostrzega konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury: biograficzny, historyczny 2. wypowiada się na temat kontekstu</p>	<p>Uczeń: 1. dostrzega konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury: literacki, plastyczny 2. porównuje ujęcie, dostrzega wspólne cechy</p>	<p>Uczeń: 1. dostrzega konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury: muzyczny, filozoficzny 2. wyjaśnia zależności między rodzajem tekstów</p>	